

Ny i Norge?

Sikkerhetssertifikat og tilsyn

Geir-Rune Samstad

Ine Ancher Grøn

Øystein Ravik

Organisering

Tilsynsområder og rolle

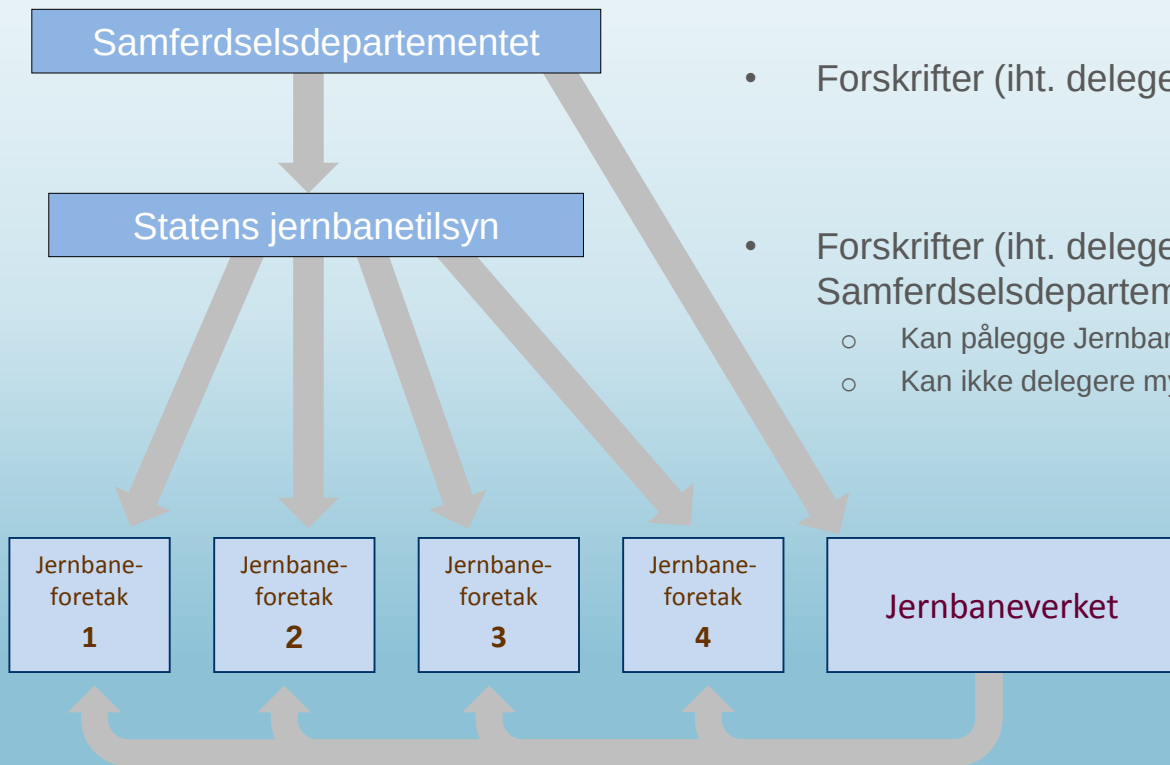
- Markeds
overvåking
- Passasjer-
rettigheter
- Sikring

Sikkerhetstilsyn

Regelverk jernbane

- Forskrifter (iht. delegert myndighet i lovene)
- Forskrifter (iht. delegert myndighet i Samferdselsdepartementets forskrifter)
 - Kan pålegge Jernbaneverket og trafikkutøverne plikter
 - Kan ikke delegere myndighet til Jernbaneverket
- Ikke forskrifter – ikke delegert forskrifts-myndighet pr. i dag
- Privatrettslige avtaler (iht. eierrådighet), eks. sportilgangsavtale

Hva kreves for å trafikkere i Norge?

- Lisens
- Sikkerhetssertifikat del A
- Sikkerhetssertifikat del B
- Det må være åpnet opp for type transport
- Ruteleie

Lisens

Jernbaneforetak kan søke om **lisens** hvis de oppfyller gitte vilkår:

- God vandel
- Økonomisk evne
- Faglig dyktighet
- Forsikring/garanti

Sikkerhetssertifikat

Sikkerhetssertifikatet består av to deler:

- Del A– et “europeisk” sikkerhetssertifikat som viser at jernbaneforetaket tilfredsstiller krav til et generisk sikkerhetsstyringssystem
- Del B – et sikkerhetssertifikat som viser at jernbaneforetaket oppfyller spesifikke nasjonale krav som er satt med henblikk på risikohåndtering og sikker bruk av nettet.

Hvilke regler gjelder egentlig?

Sentrale regelverkskrav:

- **Jernbaneforskriften kapittel 6** overordnede krav til sikkerhetssertifikat
- **Sikkerhetsstyringsforskriften** krav som stilles til sikkerhetsstyringssystem.
- **TSI-er** (tekniske spesifikasjoner for interoperabilitet)
- **Opplæringsforskriften**
- **Førerforskriften**
- **Togframføringsforskriften**
- **Rapporteringsforskriften**
- For tillatelse til å frakte farlig gods gjelder regelverk for transport av farlig gods; **ADR/RID**. Tilsynsmyndighet for transport av farlig gods er Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB).

COMMISSION REGULATION (EU) No 1158/2010 of 9 December 2010 on a **common safety method** for assessing conformity with the requirements for **obtaining railway safety certificates**

= Forskrift om
vurdering av
sikkerhetssertifikat

Likt for alle 😊

- Like vilkår for alle jernbaneforetak
- Samme sertifiseringskrav
- Samme vurderingskriterier

Sikkerhetssertifikat del A

- Sikkerhetspolitikk
- Sikkerhetsmål, planer og framgangsmåter
- Risikovurdering og gjennomføring av risikokontrolltiltak
- Rapportering, analyse og oppfølging av UH
- Beredskap
- Sikring av fortløpende forbedring
- Ledelsens kontroll på ulike nivåer
 - interne revisjoner av sikkerhetsstyringssystemet
 - ansvarsfordeling
- Dokumentasjon av sikkerhetsstyringssystemet

Farlig gods

- Organisering
- Godkjent sikkerhetsrådgiver
- Opplæringsplaner
- Interne retningslinjer
- Transportbestemmelser for lasting, lossing og håndtering
- Visitering for skader og riktig merking
- Sikringsplan
- Rapportering
- Beredskapsanalyser
- Beredskapsplan

Sikkerhetssertifikat del B

- Det kreves prosesser/prosedyrer for:
 - Å forberede virksomheten til trafikk i Norge
 - Å identifisere spesifikk informasjon om det norske jernbanenettet
 - Å håndtere relevant risiko
 - Opplæring av førere, opplastere, skiftere, personell for klargjøring osv.

Samsvar med nettspesifikke regler

- Organisering i Norge
- Risikoanalyse
 - Særskilte regler og risikoer
- Beredskapsanalyse og beredskapsplan
- Informasjon mellom infrastrukturforvalter og virksomheten/førere
- Rapportering, varsling og undersøkelse av ulykker/hendelser

Kompetanse for personell

- Kategorier av personell
- Kompetansekrav
- Opplæringsprogram/planer
- Prøving av personell

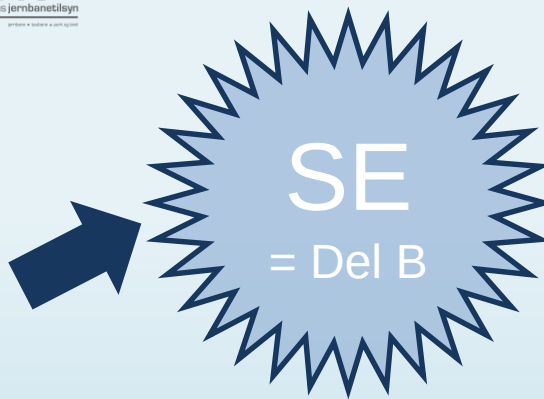
Hvilket opplæringsprogram er nødvendig?
Vurdering/analyse av aktivitet/oppgave?

Håndtering av rullende materiell

- Typer materiell
- Godkjent materiell i Norge
- Driftsbegrensninger
- Vedlikeholdskrav
- Vedlikehold ivaretatt i Norge

Skal identifisere hva som kreves for å ivareta, overvåke, følge opp, granske og håndtere forandringer i daglig drift.

Det som kreves for daglig drift i Sverige

Det som kreves for daglig drift i Norge

Noen tips..

- Kryssreferanseliste
 - Er alle forskriftskrav med?
 - At alle krav er svart ut
- Lag en ryddig oversikt over dokumenter som er oversendt
 - og hvilke krav de svarer ut
 - Vi stiller kontrollspørsmål
 - Vår jobb er å vurdere grad av samsvar med krav
- Les veiledninger
 - Og tilsynsrapporter (mange gode tips)

Spør hvis dere er usikre – vi kan ikke svare på hvilken løsning dere skal velge, men vi kan veilede om hva som ligger i kravene

Søknadsprosessen

1. Dialog/avklaringer/veiledning
 2. Søknad
 3. Komplette søknad = oppstart saksbehandlingen.
 4. Avgjøres omgående - senest fire måneder etter mottak av nødvendige opplysninger
 5. Vurderinger ut fra kriterier i forskrift
 6. Verifisering gjennom stikkprøver/intervjuer
 7. Dialog/avklaringer/veiledning
 8. Vurderinger dokumenteres og kvalitetssikres
 9. Vedtak sendes til søker
- Tema som kan være aktuelle å følge opp gjennom tilsynsvirksomhet.
 - Vedtak følges opp gjennom tilsynsvirksomhet 6-9 måneder etter vedtak

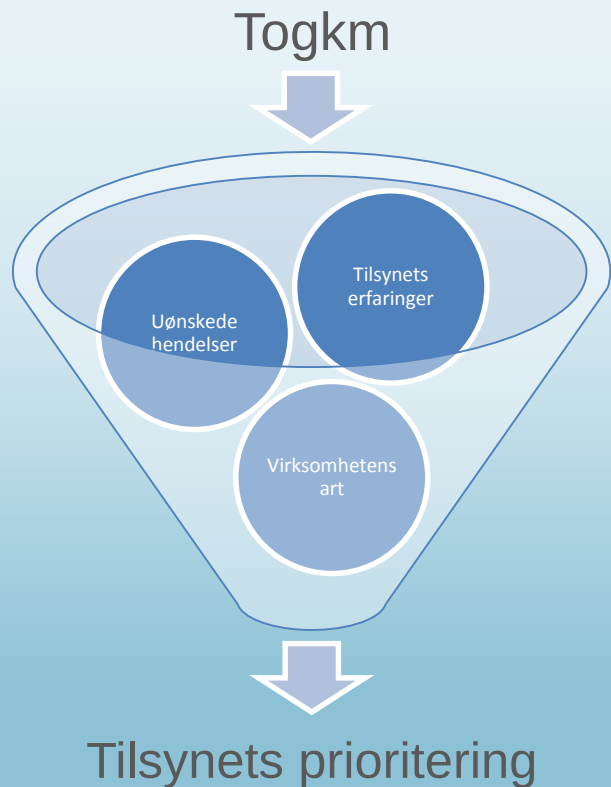
Oppfølging etter tildelt sertifikat

- Risikobasert tilsyn
- Gjennomføring av tilsyn
- Vanlige avvik
- Oppfølging av tilsyn/avvik

Risikobasert tilsyn

- Utgangspunkt i togkm
 - fire klasser
- Minimumsfrekvens 5 år
- Nye foretak (6-9 mnd.)
- Justering av prioritering
- Prioriterte tema

Gjennomføring av tilsyn

- Kan gjennomføres som
 - Revisjoner
 - Tilsynsmøter
 - Ledelsesmøter
 - Dokumentgjennomgang
 - Inspeksjoner
 - Operative kontroller
- Normalt varslede tilsyn

Vanlige avvik

- Manglende sikkerhetsstyring
 - Risikovurderinger
 - Etterlevelse
 - Avvikshåndtering, jf. sikkerhetsstyringsforskriften § 7-4
 - Leverandørstyring
- Manglende tilpasning av sikkerhetsstyringssystemet til egen aktivitet

Tilpasning av sikkerhetsstyring

- Størrelse på systemet
- Risikovurderinger som i tilstrekkelig grad er tilpasset aktiviteten
 - Norsk infrastruktur med sine særegenheter, planoverganger, fall, klima, enkeltspor, strekninger med korte kryssningsspor
- Opplæring som kan spores tilbake til risikovurderinger

Oppfølging av avvik

- Pålegg om å korrigere avvik og fjerne årsaken til avvik innenfor en tidsfrist
- Pålegg om at hele eller deler av virksomheten stanses
- Vedtak om tilbaketrekking av sikkerhetssertifikat
- Ved overskridelse av påleggsfrist:
tvangsmulkt (alternativt stans eller tilbaketrekking)

Lukking av avvik

Pålegg om å gjennomføre korrigerende tiltak *og* korrigere avvik innebærer at:

- Virksomheten identifiserer årsakene til det enkelte avvik og deretter fjerner årsakene slik at avviket ikke oppstår på nytt
- De konkrete eksemplene på mangler (som kan ligge i revisjonsbevisene) korrigeres dersom det er mulig
- Tiltak ikke bare begrenses til den enheten/aktiviteten der stikkprøven avdekket avvik.

Veiledere

- Gjennomføring og oppfølging av tilsyn
- Virkemiddelbruk
- Veileder for fareidentifisering
- Veiledning sikkerhetsstyring for mindre virksomheter
- Leverandørstyring
- Mye god læring i tilsynsrapporter som er publisert på sjt.no.

www.sjt.no

- Informasjon om endrede og nye lover og forskrifter
- Kommentarer til forskrifter
- Veiledninger
- Tilsynsrapporter
- Viktige vedtak
- Arrangementer